

13/1998. (V. 6.) KTM rendelet

a barlangok nyilvántartásáról, a barlangok látogatásának és kutatásának egyes feltételeiről, valamint a barlangok kiépítéséről

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) 49. §-ának (2) bekezdésében, az 51. §-ának (4) bekezdésében, valamint a 85. §-ának b) pontjában kapott felhatalmazás alapján - a pénzügyminiszterrel egyetértésben - a következőket rendelem el:

A barlangok nyilvántartása

1. § (1) A Tvt. 49. §-ának (2) bekezdésében meghatározott közhiteles nyilvántartás az Országos Barlangnyilvántartás (a továbbiakban: Nyilvántartás), melynek vezetése a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztériumnak (a továbbiakban: Minisztérium) mint adatkezelőnek a feladata.

(2) A Nyilvántartás - az államtitokká, szolgálati titokká minősített, illetve a Nyilvántartásban szereplő személyes adatok kivételével - nyilvános, valóságú és hitelesen tanúsítja a benne feltüntetett adatok, jogok és tények (a továbbiakban együtt: adatok) fennállását.

(3) Nem vehető figyelembe, ha valaki arra hivatkozik, hogy a Nyilvántartásban szereplő nyilvános adat fennállásáról nem tudott.

2. § A Nyilvántartás szempontjából barlangnak tekintendő:

a) a Tvt. 23. §-ának (2) bekezdése alapján védett, illetve a Tvt. 24. §-ának (2) bekezdése alapján fokozottan védetté nyilvánított barlang,

b) a Tvt. 48. §-ának (2) bekezdése alapján védetté vagy fokozottan védetté nyilvánított mesterséges üreg.

3. § (1) A Nyilvántartás a barlangra vonatkozó

a) alapadatokból,

b) az alapadatokhoz kapcsolódó melléletekből áll.

(2) Az alapadatok, valamint az alapadatokhoz kapcsolódó melléletek körét a rendelet 1. számú mellélete tartalmazza.

(3) A Nyilvántartással együtt, de annak nem részeként kell kezelni a barlangokra vonatkozó:

a) a természetvédelmi intézkedésekhez, hatósági eljárásokhoz szükséges, az (1) bekezdésben fel nem sorolt szakmai-tudományos és más adatokat;

b) a fokozottan védett, vagy megkülönböztetett védelmet igénylő, illetőleg a környezeti ártalmak által közvetlenül veszélyeztetett barlangok természeti állapotfelmérését;

c) jogszabályon alapuló vagy hatósági engedélyben előírt bejelentések, illetve jelentések dokumentumait;

d) 1:1000 méretaránynál részletesebb térképeket (dokumentációt);

e) fotódokumentációt;

f) irodalmat (publikációt, tanulmányt stb.), ennek hiányában azok jegyzékét;

g) mindazon - a Nyilvántartás részét nem képező - adatokat, illetve azok alapjául szolgáló dokumentumokat, tárgyakat, amelyeknek a Nyilvántartással együtt történő megőrzése természetvédelmi szempontból indokolt.

4. § (1) A 3. § (3) bekezdésének b) pontjában meghatározott természeti állapotfelmérést a fokozottan védett vagy megkülönböztetett védelmet igénylő, illetve a környezeti ártalmak által közvetlenül veszélyeztetett barlangokról a barlang bejáratának fekvése szerint illetékes nemzeti park igazgatóságának (a továbbiakban: igazgatóság) kell elkészítenie.

2) Az (1) bekezdés szerinti természeti állapotfelmérést első alkalommal

a) a barlang fokozottan védetté nyilvánítását kimondó jogszabály hatálybalépését követő 90 napon,

b) a megkülönböztetett védelmet igénylő barlangok esetében ennek a ténynek - az igazgatóság vagy a Minisztérium által történt - megállapítását követő egy éven,

c) a környezeti ártalmak által közvetlenül veszélyeztetett barlangok esetében a veszélyeztetettség tényének - melynek fennállásáról az igazgatóság a tudomására jutást követő 8 napon belül köteles meggyőződni - az igazgatóság által történt megállapítását követő 30 napon belül kell elkészíteni.

(3) A természeti állapotfelmérés szükség szerint, de legalább öt évente felülvizsgálandó.

5. § (1) A Nyilvántartást kézi és számítógépes nyilvántartási rendszerben is vezetni kell. A Nyilvántartás és más nyilvántartások közötti kapcsolatot a barlang nyilvántartási száma alapján kell biztosítani.

(2) A Nyilvántartás számítógépes nyilvántartási rendszerének illeszkednie kell az Országos Környezetvédelmi Információs Rendszerhez, továbbá a Kincstári Vagyoni Igazgatóság által vezetett kincstári vagyonyilvántartás adataival való adategyezőséget meg kell teremteni.

(3) A Nyilvántartás rendszerének meghatározásáért, annak pontos vezetéséért, az adatnyilvántartás rendjéért, az adatszolgáltatás teljesítéséért, a közérdekű adatok hozzáférhetővé tételéért, továbbá az államtitokká, szolgálati titokká minősített, illetve a Nyilvántartásban szereplő személyes adat védelméért - ha jogszabály másként nem rendelkezik - a Minisztérium természetvédelmi feladatok ellátásáért felelős helyettes államtitkára a felelős.

6. § (1) A Nyilvántartást a Minisztérium vezeti. A Nyilvántartásban foglalt adatokkal kapcsolatos adatkezelési intézkedést kizárólag az azok vezetésével, illetőleg a számítógépes nyilvántartási rendszer kezelésével - munkaköri feladatként - megbízott, a Minisztérium hivatali állományába tartozó köztisztviselő tehet.

(2) A Nyilvántartásba történő bejegyzés során fel kell tüntetni a bejegyzés időpontját, a bejegyző személy nevét és - a számítógépes nyilvántartás kivételével - aláírását.

7. § (1) A Nyilvántartás alapadataiba [3. § (1) bekezdés a) pont] új adatot bejegyezni, továbbá bejegyzett adatot módosítani, illetve törölni csak

a) jogszabály,

b) jogerős bírósági vagy hatósági határozat,

c) az igazgatóság vagy a Minisztérium tudomásszerzése alapján lehet.

(2) Adat bejegyzése, módosítása, törlése alkalmával - a 6. § (2) bekezdésében foglaltakon túl - be kell jegyezni a nyilvántartásba az annak alapjául szolgáló jogszabály számát, hatálybalépésének időpontját, vagy a jogerős határozatot kiállító bíróság, hatóság nevét, a határozat számát és jogerőre emelkedésének időpontját.

(3) Ha a bejegyzés alapjául az (1) bekezdés c) pontjában meghatározott eset szolgál, a Minisztérium köteles a bejegyzés előtt helyszíni szemlét tartani. Nem kell helyszíni szemlét tartani abban az esetben, ha az (1) bekezdés c) pontja szerinti tudomásszerzés a Minisztérium nyilvántartás vezetésével megbízott köztisztviselője által történt.

(4) A barlang - e rendelet alapján nyilvántartott - adataiban bekövetkezett ingatlan-nyilvántartási adatváltozásról az illetékes földhivatal a változás ingatlan-nyilvántartási bejegyzéséről szóló határozat egy példányának megküldésével értesíti a Minisztériumot. Ez az értesítés nem pótolja a határozatnak az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény (a továbbiakban: Áe.) 45. §-ának (4) bekezdése szerinti kézbesítését.

(5) A Nyilvántartás alapadataihoz kapcsolódó mellékletek tekintetében az (1)-(4) bekezdések rendelkezéseit azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a dokumentumok valóságtartalmáért azok kiállítója tartozik helytállni.

8. § (1) A Nyilvántartásba történő nyilvántartásba vétellel és - ha törvény másként nem rendelkezik - az adatszolgáltatással kapcsolatos tevékenységre az Áe. hatósági nyilvántartás vezetésére vonatkozó szabályai az irányadóak.

(2) A Nyilvántartásból az adatszolgáltatás kérelemre történik. A nyilvántartást kérelemre - az államtitokká, szolgálati titokká minősített, illetve a személyes adat kivételével - a Minisztérium kijelölt köztisztviselőjének [6. § (1) bekezdés] jelenlétében bárki megtekintheti, tartalmáról feljegyzést készíthet, vagy arról másolatot kérhet.

(3) Abban az esetben, ha az adatszolgáltatás nem másolat készítésével történik, az adatszolgáltatás a Minisztérium által meghatározott formában történik.

(4) Az adatszolgáltatás teljesítésekor a másolatot vagy nyomtatványt a Minisztérium hitelesítési és érvényességi záradékkal látja el.

9. § (1) A Nyilvántartásból történő adatszolgáltatás esetében az adatszolgáltatásokért és a hitelesítési és érvényességi záradékért igazgatási szolgáltatási díjat (a továbbiakban: díj) kell fizetni. A díj mértéke a barlangra vonatkozó adat hitelesítési és érvényességi záradéka után 5000 Ft, melyet a Minisztérium Magyar Államkincstárnál vezetett 10032000-01468216 számú számlájára kell befizetni.

(2) A díjat a kérelemre indult eljárás esetén a kérelmező az eljárás megindításakor köteles megfizetni.

(3) A díjak nyilvántartására és elszámolására az államháztartás alrendszerébe tartozó költségvetés alapján gazdálkodó szervek beszámolási és könyvvezetési kötelezettségéről szóló jogszabály előírásait kell alkalmazni.

(4) Az igazgatási szolgáltatási eljárásokért megállapított díj nem tartalmazza az általános forgalmi adót.

10. § (1) Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.)

- a) 3. §-ának (4) bekezdésében foglaltakat a díjfizetési kötelezettség tekintetében,
 - b) 4-6. §-aiban foglaltakat a díjmentesség megállapításának tekintetében,
 - c) 28. §-ának (2)-(3) bekezdéseiben foglaltakat a díjfizetési kötelezettség tekintetében,
 - d) 29. §-ának (3) bekezdésében foglaltakat a felügyeleti intézkedés tekintetében,
 - e) 31. §-a (2) bekezdésének első mondatában, illetve a 31. §-ának (2), (4)-(7) bekezdéseiben foglaltakat a díjfizetésre kötelezettek körének megállapítása tekintetében,
 - f) 32. §-ának (1)-(2) bekezdésében foglaltakat a díj visszatérítése tekintetében,
 - g) 82. §-ában foglaltakat a mulasztási bírság tekintetében,
 - h) 86. §-ában foglaltakat az elévülés tekintetében értelemszerűen kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy az ott nevesített illetékhivatal helyett a Minisztériumot kell érteni.
- (2) A díj fizetése tekintetében az Itv. 34. §-ának (2)-(4) bekezdésében foglaltakat azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a válasz-levelezőlap helyett készpénz-átutalási csekket vagy a felhívás alapján történő banki átutalást kell érteni.
- (3) Ha a díjat - felszólítás ellenére - egyáltalán nem vagy nem szabályszerű időben, módon vagy mértékben fizették meg, a díjak megfizetése iránt a külön jogszabályokban foglaltak szerint intézkedni kell.
- (4) A díjakból befolyt bevételeket a Nyilvántartás működtetésének, fenntartásának céljaira kell felhasználni.

Barlangok látogatásának, kutatásának feltételei

11. § (1) A Tvt., valamint e rendelet alkalmazása szempontjából

- a) barlang látogatása: barlangba vagy annak egy részére történő személyes behatolás, a barlang egészének vagy részének bejárása, illetve az ott történő tartózkodás, ha az ennek során folytatott tevékenység nem minősül külön engedélykötelesnek,
 - b) barlangi túravezetés: idegenforgalmi hasznosítási célú kiépítéssel nem rendelkező barlangnak (barlangszakasznak) megfelelő tapasztalattal és képzettséggel rendelkező személy (barlangi túravezető vagy barlangi kutatásvezető) által más személyekkel együtt történő látogatása,
 - c) barlangi idegenvezetés: idegenforgalmi hasznosítási célból kiépített és a nagyközönség vagy a turistaforgalom számára megnyitott barlangnak vagy barlangszakasznak az érdeklődő látogatók számára történő - barlangi túravezetésnek nem minősülő - bemutatása,
 - d) barlang kutatása: ismeretlen barlangok, barlangszakaszok feltárása (feltáró kutatása), továbbá a már ismert járatok, járatszakaszok tudományos megismerése, a barlang és környezeti tényezőinek felmérése, dokumentálása helyszíni tevékenység vagy a barlang állapotára fizikai hatással bíró egyéb tudományos célú tevékenység keretében,
 - e) barlang hasznosítása: barlangban, barlangszakaszban végzendő olyan tevékenység, amely anyagi vagy szellemi előny megszerzésére irányul, valamint a barlang, barlangszakasz olyan jellegű igénybevétele, amely nem tartozik az a)
- d) pontokban meghatározott tevékenységek körébe.
- (2) A barlangban folytatható kísérletre és gyűjtésre a kutatásra vonatkozó szabályokat kell értelemszerűen alkalmazni.

12. § (1) Az igazgatóság engedélye szükséges:

- a) a nem állami (kincstári) tulajdonban, továbbá nem közterületen lévő földterületről nyíló barlangok, továbbá
 - b) az e rendelet 2. számú mellékletében felsorolt barlangok látogatásához.
- (2) A barlang vagyongazdálkodója, továbbá a természetvédelmi kezelési feladatokat ellátó személy az (1) bekezdésben meghatározott esetekben mentesül a látogatási engedély beszerzésétől.
- (3) A Tvt. 51. §-ának (1) és (3) bekezdésében meghatározott - barlangban folytatandó - tevékenységek engedélyezése a tevékenység elvégzéséhez szükséges mértékű látogatás engedélyezését is magában foglalja.
- (4) Ha az (1) bekezdés a) pontjában szereplő barlangnak állami (kincstári) tulajdonban lévő földterületről vagy közterületről nyíló bejárata is van, az ezen keresztül történő látogatás nem engedélyköteles, feltéve, hogy a barlang látogatója a nem állami (kincstári) tulajdonban álló földterületről, továbbá a nem közterületről nyíló bejáratot közlekedési célokra nem használja.

(5) Az (1) bekezdésben meghatározott esetekben sincs szükség látogatási engedélyre, ha a barlangba történő behatolás közvetlen életveszély elhárítását, barlangi mentést vagy egyéb, más módon el nem hárítható vészhelyzet megszüntetését szolgálja. Ezekben az esetekben a tevékenység befejezését követő öt napon belül a tevékenységet be kell jelenteni az illetékes igazgatóságoknak.

13. § (1) A 12. § (1) bekezdésében meghatározott látogatási engedélykötelezettség alá tartozó barlangban (barlangszakaszban) történő túravezetésre az a természetes vagy jogi személy kaphat engedélyt, aki vagy akinek a túravezetésért felelős személye rendelkezik barlangi túravezető vagy barlangi kutatásvezető képzettséggel, és a tervezett túrát is ő vezeti.

(2) Az igazgatóság a barlang jellegére, a barlangtúra várható nehézségére és veszélyességére, továbbá a kérelmező túravezető egyéni felkészültségére és tapasztalatára tekintettel az (1) bekezdésben meghatározott képzettségi feltétel alól eseti felmentést adhat, ha ez élet- és balesetvédelmi, valamint természetvédelmi szempontból kedvezőtlen következménnyel előreláthatóan nem jár.

(3) A barlangi túravezető kötelezettsége:

a) a barlangba történő leszállás előtt - a lehetőségekhez mérten, a tőle elvárható módon - meggyőződni arról, hogy a túrán részt venni kívánó személy fizikai és mentális állapota, felszerelése az adott barlangi körülményeknek várhatóan megfelel-e,

b) a tervezett barlangtúrával kapcsolatos természetvédelmi, biztonságtechnikai, élet- és balesetvédelmi szabályokról a szükséges tájékoztatást megadni, a szabályok, előírások megszegése esetén az elkövető figyelmét felhívni azok betartására,

c) tájékoztatást adni az általa tervezett túraútvonal nehézségeiről és veszélyeiről,

d) a barlangtúra teljes időtartama alatt gondoskodni a jogszabályban, látogatási engedélyben, továbbá a barlangi túrázás szakmai szabályaiban foglalt előírások betartásáról,

e) biztonsági okból vagy bármely a barlangtúrán részt vevő személy kérésére a barlangtúrát könnyebbé módosítani, vagy a legrövidebben befejezni.

(4) A barlangi túravezető a barlangba történő leszállás előtt jogosult a barlangi túrán részt venni kívánó személyt - ha a (3) bekezdés a) pontjában meghatározott feltételeknek nem felel meg - a barlangtúrán való részvételből kizárni, a barlangtúra során pedig a (3) bekezdés b) pontjában meghatározott előírások megsértése miatt a barlangtúrát a legrövidebben befejezni.

(5) A barlangtúrán mindenki saját felelősségére vesz részt. Kiskorú személy barlangtúrán szülőjével (törvényes képviselőjével) együtt vagy annak írásos engedélyével vehet részt.

14. § (1) A látogatási engedély iránti kérelemben meg kell jelölni a látogatás időpontját, a látogatáson részt venni kívánó személyek számát, a látogatás célját és útvonalát, a barlangi túravezetésért felelős személy megnevezését, címét, barlangi túra- vagy kutatásvezetői igazolványának a számát.

(2) Hasznosítási engedély [Tvt. 51. § (1) bekezdés a) pont] hatálya alá tartozó barlang (barlangszakasz) esetében a hasznosítási engedélyben foglaltaktól eltérő célú vagy jellegű látogatás engedélyezése során rendelkezni kell arról, hogy a hasznosítási engedély jogosultja a látogatáson részt vehessen.

(3) A látogatási engedély iránti kérelmet a kérelem beérkezésétől számított öt napon belül érdemben el kell bírálni.

(4) Ha a (3) bekezdésben meghatározott határidőn belül az igazgatóság a barlang látogatása iránti kérelmet nem tagadta meg - lezárt barlang kivételével -, a kérelemnek helyt adó határozathoz fűződő jogkövetkezményeket kell alkalmazni.

15. § (1) Barlangban vagy barlangszakaszban történő kutatásra az a természetes vagy jogi személy kaphat engedélyt, aki vagy akinek a kutatásért felelős személye (a továbbiakban együtt: kutatásvezető) rendelkezik - az e rendelet szerinti - barlangi kutatásvezetői képzettséggel.

(2) Az igazgatóság a barlang és a kutatás jellegére, továbbá a kutatásért felelős személy egyéni felkészültségére, tapasztalatára és szakképzettségére tekintettel az (1) bekezdésben meghatározott képzettségi feltétel alól eseti felmentést adhat, ha ez élet- és balesetvédelmi, valamint természetvédelmi szempontból kedvezőtlen következménnyel előreláthatóan nem jár. Feltáró kutatás esetében a kutatásvezető számára az (1) bekezdésben meghatározott képzettségi feltétel alól felmentés nem adható.

(3) A kutató munkában mindenki saját felelősségére vesz részt, de a kutatásvezető felelős a jogszabályokban, a kutatási engedélyben foglaltak, valamint az élet- és balesetvédelmi, biztonságtechnikai szabályok betartásáért.

(4) A kutatásvezető kötelezettségeire és jogaira - a (3) bekezdésben meghatározottakon túlmenően - a barlangi túravezető kötelezettségeire és jogaira vonatkozó rendelkezéseket kell értelemszerűen alkalmazni, továbbá a kutatásvezető köteles

- a) a kutatás során észlelt rendkívüli eseményeket az igazgatóságnak - legkésőbb az észleléstől számított három napon belül - bejelenteni,
- b) az engedélyben foglaltaktól eltérő munkálatok megkezdése előtt az engedély módosítását kérni.

16. § (1) A barlang vagy barlangszakasz kutatása iránti engedélykérelemben meg kell jelölni a kérelmező nevét, címét (jogi személy esetében vezetőjének nevét, a jogi személy székhelyét), a kutatásvezető nevét, címét, kutatásvezetői igazolványának számát, illetve a kutatásvezető-helyettesének nevét, címét, kutatásvezetői igazolványának számát. Az engedélykérelemhez mellékelni kell a tervezett kutatási munka részletes leírását tartalmazó kutatási tervet is.

(2) Természetes személy feltáró kutatás iránti kérelmében minden esetben köteles kutatásvezető-helyettest megjelölni, akinek az e rendelet szerinti barlangi kutatásvezetői képzettséggel vagy a 15. § (2) bekezdés szerinti felmentéssel kell rendelkeznie. A kérelemhez csatolni kell a kutatásvezető-helyettes nyilatkozatát is a megbízás elfogadásáról.

(3) Feltáró kutatásra vonatkozó engedély csak meghatározott barlangra adható ki.

(4) A barlangi kutatási engedély jogosultja a kutatás előrehaladásáról köteles a kutatási engedélyben meghatározott időszakonként és szempontok szerint tájékoztatni az igazgatóságot (kutatási jelentés). Ha a kutatási engedély másként nem rendelkezik, a kutatási jelentést évenként, a tárgyévét követő év február 15-éig kell benyújtani.

(5) A kutatásvezető vagy a kutatásvezető-helyettes személyében bekövetkezett változásról az engedély jogosultja köteles - a változás megtörténtétől számított 8 napon belül - az igazgatóságot tájékoztatni.

(6) A kutatási engedélyt határozott időtartamra, de legfeljebb öt évre lehet kiadni. Az engedélyben meghatározott időtartam lejártával vagy öt év elteltével a kutatási engedélyek érvényüket veszítik.

(7) A kutatási engedély érvényességi időtartama legfeljebb 5 évvel meghosszabbítható, ha a jogosult a meghosszabbítás iránti kérelmet a (6) bekezdésben meghatározott időtartam lejártáig beadja, és a meghosszabbítás természetvédelmi vagy más közérdeket nem sért.

(8) A kutatási engedélyt vissza kell vonni, ha

- a) a kutatás során a kutatásvezető vagy a kutatásvezető-helyettes a természet védelmét szolgáló jogszabályban vagy a kutatási engedélyben foglalt előírást megsérti,
- b) a (4) bekezdésben meghatározott kötelezettséget nem vagy nem megfelelő tartalommal, illetve határidőben teljesítik,
- c) az újonnan bejelentett barlangi kutatásvezető vagy kutatásvezető-helyettes az e rendeletben meghatározott feltételeknek nem felel meg,
- d) természetes személy jogosult - feltáró kutatás esetén - új kutatásvezető-helyettest nem jelöl meg [16. § (2) és (5) bekezdés].

(9) A kutatás befejezését követően a kutatásról zárójelentést kell készíteni, és az igazgatóságnak - a kutatás befejezésétől számított - 30 napon belül be kell nyújtani.

17. § (1) Barlangi túravezető, illetve barlangi kutatásvezető képzettséget az a nagykorú, cselekvőképes személy szerezhet, aki

- a) barlangi túravezető esetén legalább alapfokú és bármely szakiskolai, barlangi kutatásvezető esetén legalább középfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- b) e rendeletben meghatározott elméleti és gyakorlati oktatáson részt vett,
- c) az oktatást követően sikeres vizsgát tett.

(2) Az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott oktatás óraszámát, szakmai követelményeit, az oktatás végzésére jogosultság feltételeit, valamint a vizsgakövetelményeket, a vizsga rendjét és a vizsga díját, megfizetésének szabályait tartalmazó vizsgaszabályzatot e rendelet 3. számú melléklete tartalmazza.

(3) A vizsgát a Minisztérium által felkért, öttagú vizsgabizottság előtt kell letenni, amelynek két tagja a Minisztérium vagy az igazgatóságok köztisztviselője, két tagjára a barlangkutatásra, barlangi túrázásra, illetve barlangi mentésre alakult társadalmi szervezetek (a továbbiakban együtt: barlangkutató szervezetek) együttesen tesznek javaslatot, egy tagja pedig az oktatás végzésére jogosult jogi személy képviselője.

(4) A (3) bekezdés szerinti vizsgabizottság az ügyrendjét maga állapítja meg.

(5) A sikeres vizsgát tett személyt a Minisztérium - a vizsgabizottság írásbeli tájékoztatásának kézhezvételét követő nyolc napon belül - sorszámozott, arcképes barlangi túravezetői vagy barlangi kutatásvezetői igazolvánnyal látja el. Az igazolványok mintáját e rendelet 4. számú melléklete tartalmazza.

Barlangok kiépítése

18. § (1) Barlang, barlangszakasz kiépítése körébe tartozik a barlang védelmét, kutatását, a barlangban történő közlekedést vagy egyéb hasznosítási célt szolgáló műtárgy, műszaki létesítmény tartós elhelyezése, illetve ezek létesítéséhez, fenntartásához kapcsolódó tevékenységek, melyek a következők:

- a) a barlangot magába foglaló kőzetbe, vagy a barlang kitöltésébe tartósan beépített, vagy szilárdan rögzített lépcsők, létrák, járdák, hidak, egyéb járófelületek,
- b) a barlangban található elektromos berendezések, a barlang világítása, beleértve a kábelhálózatot, világítótesteket és más alkatrészeket és tartozékokat,
- c) a vízkivételt és vízhozammérést szolgáló rögzített berendezések és tartozékaik és a hidrológiai kutatást szolgáló más műtárgyak,
- d) a barlang hasznosítását szolgáló rögzített berendezések és tartozékaik,
- e) a maradandó járatbiztosítás,
- f) a maradandó járatbiztosítással együtt létrehozott és annak részét képező barlangbejárat vagy barlangszakasz lezárása, valamint a lezárást magába foglaló műtárgy.

(2) Nem minősül kiépítésnek a barlangot magába foglaló kőzetbe süllyesztett - az (1) bekezdés d) pontja alá nem tartozó - biztosítószerkezet, az ideiglenesen beszerelt kötél, hágcsó, a barlang feltáró kutatása során használt ideiglenes járatbiztosítás.

Átmeneti és záró rendelkezések

19. § (1) A Nyilvántartást az e rendelet szerinti tartalommal 2000. december 31-ig kell elkészíteni és működésképpé tenni.

(2) A 4. §-ban meghatározott természeti állapotfelvételt az e rendelet hatálybalépésekor fokozottan védett barlangok esetében első alkalommal 1998. december 31-ig kell elkészíteni.

20. § (1) Az e rendelet hatálybalépése előtt kiadott, és a Minisztérium által hitelesített barlangi túravezetői, illetve barlangi kutatásvezetői igazolványok jogosultjainak a 17. §-ban meghatározott képesítési vizsgát nem kell megismételniük, ha az e rendelet hatálybalépését követő hat hónapon belül a Minisztériumtól az e rendelet szerinti igazolvány kiállítását fénykép és a korábbi igazolvány benyújtásával kéri.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott határidő elteltével a korábban kiadott barlangi túravezetői, illetve barlangi kutatásvezetői igazolványok érvényüket veszítik.

(3) Az (1) bekezdés szerinti új igazolványok kiállítása díjmentes.

(4) Az e rendelet hatálybalépését megelőzően tett - a 3. számú melléklet III. pontja 1-2. alpontjaiban foglalt követelményeknek megfelelő - részvizsgákat nem kell megismételni abban az esetben, ha a vizsga letételének tényét az (1) bekezdésben meghatározott határidőn belül a vizsgát tett személy - a vizsgát szervező barlangkutató szervezet által kiállított igazolással - a Minisztériumhoz bejelenti.

(5) A (4) bekezdés rendelkezéseit a rendelet hatálybalépése előtt indult és a 3. számú melléklet III. pontja 1-2. alpontjaiban foglalt követelményeknek megfelelő tanfolyamokra is megfelelően alkalmazni kell, azzal az eltéréssel, hogy

a) a tanfolyam szervezésének a tényéről - a tanfolyam tematikájának benyújtásával - a rendelet hatálybalépését követő 30 napon belül a tanfolyamot szervező barlangkutató szervezet,

b) a tanfolyam alapján tett részvizsgáról - a tanfolyamot szervező barlangkutató szervezet által kiállított igazolással - a vizsga letételét követő 6 hónapon belül, a vizsgát tett személy tehet a Minisztériumhoz bejelentést.

21. § (1) E rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit a 19-20. §-okban foglalt eltéréssel a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.

(2) E rendelet hatálybalépése előtt kiadott kutatási engedélyekre a 16. § (7) bekezdés nem alkalmazható, ezek az engedélyek a rendelet hatálybalépését követő 90. napon érvényüket veszítik.

1. számú melléklet a 13/1998. (V. 6.) KTM rendelethez.

Az Országos Barlangnyilvántartás alapadatainak és az ehhez kapcsolódó mellékletek köre

I. ALAPADATOK I.

I. Azonosító adatok:

- A barlang nyilvántartási (kataszteri) száma.
- A barlang neve.
- A barlang bejárat(ok) koordinátái.
- A barlang bejárat(ok) ingatlan-nyilvántartási helyrajzi száma(i).

II. Közigazgatási adatok:

- A barlang bejárata(i) szerinti megye neve.
- A barlang bejárata(i) szerinti település(ek) neve.
- A barlanggal kapcsolatos hatósági ügyekben illetékes természetvédelmi hatóság neve, címe.

III. Védelmi helyzet:

- Védetté nyilvánítás ténye és indoka [kizárólag a Tvt. 48. § (2) bekezdés szerinti mesterséges üreg esetén].
- A barlang fokozottan védetté nyilvánításának ténye, az erről szóló jogszabály címe és száma, továbbá a fokozottan védetté nyilvánítás indoka.
- A barlangszakasz gyógybarlanggá nyilvánításának ténye és az erről szóló határozat száma.
- A barlang régészeti-öslénytani védettségének ténye és az erről szóló jogszabály vagy határozat száma.

IV. Felszíni területre vonatkozó adatok:

- A barlang horizontális és vertikális felszín alatti kiterjedése.
- A barlang felszíni területe.
- A barlang felszíni területének ingatlan-nyilvántartási helyrajzi száma(i).
- A barlang felszíni terület védettségének ténye, az erről szóló jogszabály címe, száma.
- A barlang természetvédelmi oltalom alatt nem álló felszíni területére vonatkozó korlátozások, az erről szóló jogszabály vagy határozat száma, tartalma.

V. Kezelési adatok:

- A barlang vagyonkezelőjének neve, címe.
- A barlang természetvédelmi kezelését ellátó szerv neve, címe.
- A barlang látogathatóságának feltételei.
- A barlang lezárásának ténye és indoka.
- A barlang kiépítésének ténye, jellege és kiterjedése.
- A barlang hasznosításának ténye, jellege, az erről szóló határozat száma, az engedély jogosultjának a neve, címe (székhelye) és az engedély érvényességi ideje.
- A barlang kutatásának ténye, jellege, az erről szóló határozat(ok) száma, az engedély(ek) jogosultjának a neve, címe (székhelye) és az engedély(ek) érvényességi ideje.

2. MELLÉKLETEK

1. Alapadatok hitelesítő dokumentumai.
2. A barlangok elhelyezkedését jelölő 1:10 000 topográfiai térképek.
3. A barlangok felszín alatti kiterjedését ábrázoló 1:1000-4000 méretű térképek.

2. számú melléklet a 13/1998. (V. 6.) KTM rendelethez

**A 12. § (1) bekezdésének b) pontja alapján az igazgatóság engedélyével
látogatható barlangok köre***Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság illetékességi területén*

Almási-zsomboly
Baradla-barlang (látogatók számára nem megnyitott szakaszok)
Baradla-Hosszú-Alsóbarlang
Baradla-tetői-zsomboly
Bába-völgyi 2. sz. víznyelő barlangja
Béke-barlang
Csapás-tetői-barlang
Csörgő-forrásbarlang
Danca-barlang
Esztramosi Felső-tározó 2. sz. ürege
Esztramosi (Földvári)-barlang
Frank-barlang
Imolai-ördöglyuk
Kopaszgaly-oldali 2. sz. víznyelőbarlang (404-es bg. /BB megj. /)
Kossuth-barlang
Meteor-barlang
Rákóczi 1. sz. barlang
Rákóczi 2. sz. barlang
Rejtekek-zsomboly
Szabadság-barlang
Szabó-pallagi-zsomboly
Széki-zsomboly
Teresztenyei-forrásbarlang
Vass Imre-barlang
Vecsem-bükki-zsomboly

*Bükk Nemzeti Park Igazgatóság illetékességi területén***Bükk hegység**

Anna-barlang (látogatók számára nem megnyitott szakaszok)
Balekina-barlang
Bolhási-Jávorkúti-barlangrendszer
Borókás-tebri 2. sz. víznyelőbarlang
Borókás-tebri 4. sz. víznyelőbarlang
Diabáz-barlang
Diósgyőr-tapolcai-barlang (a fürdő céljára nem hasznosított szakaszok)
Esztáz-kői-barlang
Fecske-lyuk
Fekete-barlang
Garadna-forrásbarlang
Gyurkó-lápai-barlang
Hajnóczy-barlang
Három-kúti-barlang
Hillebrand Jenő-barlang

MEANDER

Természetjáró, Barlangjáró és Oktató Egyesület
1027 Budapest, Bem József utca 9.

Budapest, 2006.

<http://www.meander.hu>
meander@chello.hu

István-lápai-barlang
Jáspis-barlang
Kis-kőháti-zsomboly
Kő-lyuk
Lilla-barlang
Létrási-vizesbarlang
Mexikó-völgyi-víznyelőbarlang
Pérez-pataki-víznyelőbarlang
Spejzi-barlang
Szalajka-forrásbarlang
Szamentu-barlang
Szent István-barlang (látogatók számára nem megnyitott szakaszok)
Szepesi-Láner-barlangrendszer
Szirén-barlang
Tatár-árki-barlang
Vesszős-gerinci-barlang
Vénusz-barlang

Cserhát hegység

Felsőpetényi-barlangok

Mátra hegység

Csörgő-lyuk

Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság illetékességi területén

Bakony hegység (továbbiak)

Alba Regia-barlang

Budai-hegység

Bagyura-Harcsaszájú-Kis-Hideglyuk-barlangrendszer
Barit-barlang
Bátori-barlang
Bekey-barlang
Bimbó-barlang
Budai Vár-barlang (látogatók számára nem megnyitott szakaszok)
Felső Rozsomák-lyuk
Ferenc-hegyi-barlang
Gellért-hegyi-aragonit-barlang
Gugger-hegyi-barlang
Hideg-lyuk
Imre fürdő Mátyás-forrás ürege
József-hegyi-barlang
József-hegyi 2-3. sz. barlang
Keleti-kőfejtő 7., 8. és 15. sz. barlangja
Kormos-barlang
Látó-hegyi-barlang
Lehelős-lyuk
Mátyás-forrás-barlangja
Mátyás-hegyi-barlang
Molnár János-barlang
Ördögárok utcai-barlang

MEANDER

Természetjáró, Barlangjáró és Oktató Egyesület
1027 Budapest, Bem József utca 9.

Budapest, 2006.

<http://www.meander.hu>
meander@chello.hu

Pál-völgyi-barlang (látogatók számára nem megnyitott szakaszok)
Rácskai-barlang
Rákóczi-forrás sziklaürege
Rozsomák-lyuk
Rudas fürdő 1. és 2. sz. barlangja
Solymári-ördöglyuk (látogatók számára nem megnyitott szakaszok)
Szemlő-hegyi-barlang (látogatók számára nem megnyitott szakaszok)
Tábor-hegyi-barlang
Verecke lépcsői-barlang
Zsindely utcai-barlang

Gerecse hegység

Angyal-forrási-barlang
Babál-barlang
Bajóti Büdös-lyuk
Bartha-kút-barlang
Baits-barlang
Dorogi 9. és 10. sz. kaverna
Förtési Cikis-barlang
Förtési Gázos-zsomboly
Gorba-tetői-barlang
Hófehérke-barlang
Jura-zsomboly
Kálvária-hegyi 1. és 2. sz. barlang
Kálvária-hegyi
Csontos-barlang
Keselő-hegyi-barlang
Keselő-hegyi 2., 4., 5., 6., 7., 11. és 20. sz. barlangok
Kullancsos-barlang
Laktanya melletti nagytöbör barlangja
Lábatlani Sárkány-lyuk
Legyes-barlang
Lengyel-barlang
Megalodus-barlang
Öreg-kői 1. sz. zsomboly
Pisznice-barlang
Pisznicei Határ-barlang
Pisznicei-zsomboly
Tokodi vízakna hasadékbárángja
Törekvés-barlang
Tükör-forrási-barlang
Tüzköves-barlang
Veres-hegyi-barlang
Vértes László-barlang

Naszályi-rög

Naszályi-víznyelőbarlang
Násznép-barlang

Pilis hegység

Amazonok-barlangja
Amfiteátrum-barlang
Arany-lyuk
Dino-rejtek

MEANDER

Természetjáró, Barlangjáró és Oktató Egyesület
1027 Budapest, Bem József utca 9.

Budapest, 2006.

<http://www.meander.hu>
meander@chello.hu

Kis-Strázsahegyi-hasadékbarlang

Kis-Tamás-lik

Leány-Legény-barlangrendszer

Nagy-Somlyóhegyi-barlang

Papp Ferenc-barlang

Pilis-barlang

Pomázi Felső-barlang

Porhintő-barlang

Róka-hegyi-barlang

Sátorkőpusztai-barlang (látogatók számára nem megnyitott szakaszok)

Szabó József-barlang

Szoplaki-ördöglyuk

Tamás-lik

Ürömi-víznyelőbarlang

Vértes hegység

Gánti-barlang

Visegrádi-hegység

Széchy Dénes-barlang

Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság illetékességi területén

Bakony hegység

Bükkös-árki-barlang

Bongó-zsomboly

Csengő-zsomboly

Csipkés-zsomboly

Diófás-zsomboly

Hajszabarnai-barlang

Háromkürtő-zsomboly

Jubileum-zsomboly

Károlyházi-zsomboly

Kőrös-hegyi-ördöglik

Pipa-zsomboly

Szelelő-lyuk

Szentgáli-barlang

Szentgáli Kőlik

Tábla-völgyi-barlang

Tűzköves-hegyi-barlang

Keszthelyi-hegység

Cserszegtomaji-kútbarlang

Csodabogyós-barlang (látogatók számára nem megnyitott szakaszok)

Edericsi Szel-lik

Tapolcai-medence

Tapolcai-tavasbarlang (látogatók számára nem megnyitott szakaszok)

MEANDER

Természetjáró, Barlangjáró és Oktató Egyesület
1027 Budapest, Bem József utca 9.

Budapest, 2006.

<http://www.meander.hu>
meander@chello.hu

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság illetékességi területén

Mecsek hegység

Abaligeti-barlang (nem megnyitott szakaszok)

Büdös-kúti-zsomboly

Duó-zsomboly

Jószerecsét-aknabarlang

Korall-zsomboly

Madárka-zsomboly

Mánfai-kőlyuk

Mészégető-források barlangja

Orfői Vízfő-forrás barlangja

Remény-zsomboly

Spirál-víznyelő

Szuadó-völgyi-víznyelőbarlang

Tettyei-forrásbarlang

Tettyei Mésztufa-barlang

Vásáros úti-zsomboly

Villányi-hegység

Beremendi-kristálybarlang

Nagyharsányi-kristálybarlang

Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság illetékességi területén

Szárhalmi-barlang

3. számú melléklet a 13/1998. (V. 6.) KTM rendelethez

**A barlangi túravezető, illetve barlangi kutatásvezető-képzés
szakmai követelményei***I. A képzés célja*

1. Barlangi túravezető-képzés:

Szakszerű, biztonságos vezetés és tájékoztatás nyújtása az idegenforgalom, illetve turistaforgalom számára nem kiépített barlangok látogatói számára.

2. Barlangi kutatásvezetői képzés:

Ismeretlen barlangok, barlangszakaszok feltárására, tudományos megismerésére irányuló tevékenység szakmailag megalapozott vezetése.

II. Óraszám

1. Barlangi túravezető-képzés: 200 óra.

2. Barlangi kutatásvezető-képzés: 300 óra.

3. A teljes óraszámából mindkét képzés esetében 60% elmélet, 40% gyakorlat.

III. A képzés szakmai követelményei

1. Általános alapismeretek:

A barlang mint természeti érték.

Barlangtani tevékenységek.

Szervezeti ismeretek.

Karszt- és barlangföldtan, a barlangok keletkezése, morfológiája, kitöltése.

Karszthidrológia.

Barlangok élővilága.

Barlangklimatológia.

A barlang és az ember kapcsolata.

Barlangok hasznosítása.

Karszt- és barlangvédelem.

Kutatástörténet.

2. Technikai alapismeretek:

Felszerelések.

Kötéltechnika.

Biztonságtechnika.

Mászártechnika.

Biztosítás.

Beszerelestechnika.

Felszín alatti táborozás és felszerelése.

Veszélyforrások, balesetek, mentéstechnika.

Elsősegélynyújtás, pszichológiai alapismeretek

3. Barlangi túravezetői ismeretek

Barlangi túrázás.

Tájékozódás.

A túravezető feladatai, jogai, felelőssége és viselkedési normái.

Jogi ismeretek.

Csoport szervezési, oktatási ismeretek.

Expedíciók szervezése, vezetése.

Magyarország karsztjai és barlangjai.

A világ karsztjai és jelentősebb barlangjai.

Látogatható barlangok Magyarországon.

4. Barlangi kutatásvezetői ismeretek

Szervezés, vezetés.

A kutatásvezető feladatai, jogai, felelőssége és viselkedési normái.

Jogi ismeretek.

Bontás, feltárástechnika.

Általános mérés technika.

Tudományos vizsgálatok, kísérletek.

Dokumentáció készítése.

IV. A vizsgáztatás követelményei

1. A vizsgára bocsátás feltételei

Vizsgára az jelentkezhet, aki - barlangi túravezető esetén a III. 1-3. pontokban, barlangi kutatásvezető esetén a III. 1-4. pontokban foglalt - elméleti és gyakorlati szakképzésben részt vett, a követelményeket teljesítette és gyakorlata eredményes volt. A vizsgára való jelentkezés további feltétele:

- barlangi túravezető: legalább alapfokú és bármely szakiskolai végzettség, továbbá a nagykorúság tényének igazolása, valamint legalább kétéves, barlangkutató szervezet által igazolt barlangjárói gyakorlat,

- barlangi kutatásvezető: legalább középfokú iskolai végzettség és a nagykorúság tényének igazolása, valamint legalább kétéves, barlangkutató szervezet által igazolt barlangjárói gyakorlat.

2. A szakmai vizsga részei és időtartama:

a) a III. pont 1., illetve 2. alpontjai szerinti részvizsgák:

- gyakorlati vizsga 60 perc,

- írásbeli, illetve szóbeli vizsga összesen 60 perc.

b) III. pont 3., illetve 4. alpontjai szerinti záróvizsgák: - gyakorlati vizsga 180 perc,

- írásbeli 120 perc,

- szóbeli, a felkészülési idő minimum 30 perc.

V. Tananyag, vizsga

A részletes tananyagot és óraszámot, a tanfolyam lebonyolításának és a vizsga pontos követelményeit a Minisztérium - a barlangkutató szervezetek véleményének figyelembevételével - határozza meg és adja ki.

VI. Vizsgadíj és megfizetése

A záróvizsgák díja - a IV. pont 2. b) alpontjában meghatározott - záróvizsgánként: 1000 Ft, melyet a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium Magyar Államkincstár 10032000-01468216 számú számlájára kell befizetni.

MEANDER

Természetjáró, Barlangjáró és Oktató Egyesület
1027 Budapest, Bem József utca 9.

Budapest, 2006.

<http://www.meander.hu>
meander@chello.hu

VII. Az oktatásra jogosultak meghatározása

Az oktatás végzésére jogosult mindazon jogi személy, amelyik rendelkezik a szükséges tárgyi és személyi feltételekkel, így:

- a) előadóteremmel, szemléltető eszközökkel,
- b) az egyes szereplő szakterületeken felsőfokú végzettségű szakelőadókkal, a csak az e rendelet szerinti szakterületeken megfelelő képzettségű és legalább középfokú végzettségű előadókkal, valamint meghatározott (legalább 5 hallgatónként egy) számú e rendelet szerinti képzettséggel rendelkező gyakorlati oktatóval,
- c) a gyakorlatok lebonyolításához szükséges technikai eszközökkel és engedélyekkel,
- d) az oktatás végzésére vonatkozó kérelmet a Minisztérium jóváhagyta.